

मौरी पालन तथा मह प्रशोधन गर्ने उद्योग

औद्योगिक स्कीम

- परिचय र प्राविधिक पक्ष
- आर्थिक पक्ष

नेपाल सरकार
उद्योग मन्त्रालय
घरेलु तथा साना उद्योग विभाग
त्रिपुरेश्वर

(प्रथम संशोधन आ व. २०७३/२०७४)

विषय - सूची

- १) परिचय
- २) उत्पादन प्रक्रिया
- ३) वातावरणीय पक्ष
- ४) स्किम
- ५) वित्तीय विश्लेषण झलक
- ६) मूरी पालन तथा मह प्रशोधन गर्ने उद्योग सम्बन्धी Pictorial Views हरु

मौरी पालन तथा मह प्रशोधन गर्ने उद्योग

परिचय

गाँउ घरमा गुलियो पदार्थको निमित्त मह प्रयोगमा लिने प्रचलन अझै पहाडी तथा तराई क्षेत्रमा छदैछ । जङ्गल विनाश हुदै गएको र परम्परागत पेशा छोडदै जाने प्रवृत्ति बढी मात्रामा देखापर्न थालेको र खाँडसारी एवं चीनी गाँउघरमा प्राप्त हुन थालेको, सुधार भएको आधुनिक घर राखी मौरी पालन गर्नु पर्ने, पाली आएको मुडा तथा घरभित्रको मौरीमा पनि चाख, रेखदेखको कमीले मौरी पालन उद्योगलाई अझै बढावा दिन सकीएको देखिदैन । महले हाम्रो पौष्टिक पर्दाथमा एक ठुलो महत्वपूर्ण स्थान ओगटेको छ । जसले दैनिक आवश्यकताको साथसाथै विभिन्न रोगको औषधी जस्तो अप्राप्य एवं महङ्गो हुन गएको छ । शुद्ध मह अब देख्न नपाइने स्थिति भएको छ । महलाई वैदिककालदेखि चोखो (शुद्ध) पौष्टिक पदार्थ मानी आएको र ठुलो खर्च व्यहोरी गाई भैसी किने भै धेरै मूल्य लगानी गर्न नपर्ने भएको हुँदा यो ग्रामीण जनताको निमित्त सौखको बस्तु भएको छ । यसलाई रेखदेख पुऱ्याई आधुनिक शिपको आधारमा पालन गरे बढी भन्दा बढी मह उत्पादन हुनुको साथै कृषकहरुको निमित्त यो नगदे बालीको रुपमा आम्दानीको राम्रो श्रोत हुनेछ ।

अन्नहरु तथा फलफुलको फुलमा ज्यादा भएको रस हटाउने (Elimination of Excess Nectar) तथा पर विजारोपण (Cross Pollination) कार्यमा मौरीहरुले आफुलाई चाहिने रस र पराग (केशर) को संग्रहमा एकबाट अर्को फुलमा आवागमन गर्दा मिसीन जान्छ । हावा, पानी, एवं अन्य प्राकृतिक किसीम र तरीकाबाट फुलहरुमा हुन जाने स्वयं विजारोपण (Self-Pollination) भन्दा पर विजन कैयौ गुणा असल हुँदा मौरीबाट खेतीमा विशेष फाइदा छ भन्ने कुरा कृषि शास्त्रीहरुले प्रमाणित गरेका छन् । यस प्रकार मौरी पालनबाट राष्ट्रिय उत्पादनमा पनि बल मिल्ने कुरा स्पष्ट रुपमा देखिन्छ । मौरी पालन उद्योग शहरबजार भन्दा करीब ५०-७५ की.मी टाढाको पहाड एवं तराई क्षेत्र जहाँ, जङ्गल खेतीपातीको क्षेत्र होस, त्यस्तो ठाउमा राम्रो हुन्छ र तापक्रम ३२ देखी ३५ डिग्री सेन्टीग्रेड हुने उचाई ४००० देखी ६००० फीटसम्मको स्थानमा उपयोगी हुन्छ ।

पहिले यसैलाई लाग्ने मौरीबाट मह उत्पादन हुने र जङ्गली मौरीहरुको मह संकङ्गन गरी विक्री वितरण प्रयोगमा लिइन्थ्यो भने, अब ग्रामीण क्षेत्रमा बैज्ञानीक ढंडबाट मौरी केन्द्र (एपेयरी) व्यवसायको रुपमा संचालन गरिन थालेको छ । सोभै घरबाट प्राप्तहुने महमा केही मात्रामा मैन आदी रहने सम्भावना मात्र हो, खानै नहुने हैन । थैर बहुत मात्रामा पाइने हुदाँ वरपर बाँडचुड गरी मह खाइन्थ्यो, त्यस बखत आधुनिक घरको सुपरतल्लाबाट मौरीको केवल मह मात्र संचय गरेको स्थानबाट भिकीने नभै एउटा चाकामा तिनका फुल बच्चासहीत मिसी निकालिएका मह (मौरीको फु बच्चाको रस, मैन आदी मिसीने हुनाले) लामो अवधीसम्म रहने नसक्ने सडने, गन्हाउने,स्वाद विग्रने र वेफाइदा हुने गर्दथ्यो, त्यस्तो महंगो विक्रीकर्ताहरुले चीनी पाग(चासनी) आदी मिसाई विक्री वितरणमा ल्याउने हुँदा उपभोक्ताहरुले शुद्ध मह उपभोग गर्न नपाउने मात्र नभै महप्रती विश्वास घटन गएको देखिन्छ,। माथी भनीए बमोजिम पेशाको रुपमा बैज्ञानीक मौरी पालन केन्द्र

स्थापना गरी मह उत्पादन बढाई प्रशोधन समेत गरी, मह शुद्ध एवं प्रशोधीत हो भनी रजिष्टर्ड उद्योगले प्रमाणीत गरी विक्रीको निमित्त बजारमा ल्याउन सके उत्पादनकर्ता एवं उपभोक्ता समेत दुवै पक्षमा लाभ हुने हुँदा ग्रामीण क्षेत्रको निमित्त यो स्कीम तर्जुमा गरिएको छ ।

यो सानो औद्योगिक स्किम “मौरी पालन तथा मह प्रशोधन गर्ने” पुस्तक मार्फत मौरी पालन तथा मह प्रशोधन गर्न आवश्यक पर्ने यन्त्र तथा उपकरणहरु, विद्युत शक्ति इन्धन, वार्षिक उत्पादन क्षमता, आदिका बारेमा उद्योग खोल्नु पूर्व जानकारी दिन खोजिएको छ । उद्योगीहरुले उत्पादनको प्रकृति हेरी यन्त्र वा उपकरण छान्नु, तिनका कार्य क्षमता, उर्जा उपभोग र आर्थिक भारका बारेमा अग्रिम जानकारी समेत प्राप्त गर्न सक्छन् । आफूलाई आवश्यक पर्ने जनशक्ति, बैकबाट लिनु पर्ने ऋण तथा ब्याजका र इन्सुरेन्स बारेमा सचेत रहन्छन् ।

सानो स्तरको मौरी पालन तथा मह प्रशोधन उत्पादन गर्ने उद्योग स्थापना गर्न उद्योगीलाई आर्थिक विश्लेषण गर्न सजिलै होस भन्ने दृष्टिकोणले उद्योगलाई आवश्यक पर्ने वार्षिक स्थिर खर्च, चालु खर्च तथा भैपरिआउने खर्च, वार्षिक आमदानी नाफा नोक्सानीको आकलन समेत प्रस्तुत स्कीममा खुलाई सम्पूर्ण उद्योगीहरुलाई सजिलो बनाइएको छ ।

कुनै पनि उद्योग स्थापना गर्दा त्यसको उत्पादनको साथसाथै त्यसबाट खेरको रुपमा निस्कने ठोस, तरल वा ग्याँसलाई न्यूनीकरण गरि वातावरणीय सन्तुलन राख्नु अति आवश्यक हुन्छ । त्यसैले वातावरणीय प्रतिकूल प्रभावका बारेमा जडान गर्नु पर्ने संयन्त्र तथा उद्योगी स्वयं वातावरण प्रति चनाखो र सक्रिय हुन अपनाउनु पर्ने तथ्य समेत यस स्कीममा उल्लेख गरिएको छ । यस स्कीमले उत्पादन प्रकृया, वातावरणीय पक्ष तथा रोकथामका उपायहरु, कामदारको स्वास्थ्य तथा सुरक्षा, तालीम र अग्नी तथा विद्युतीय आकस्मिक घटनाका बारेमा समेत समेटेको छ ।

मौरी पालन प्रकृया:

उचित तरिकाले कीरा, माकुरा, कमीलाबाट हानी नपुग्ने गरी छाप्रो मुनी हाइब स्टुटमाथी मौरीको हाइब(घार) लाई पुर्व फर्काइ राख्नु पर्दछ । त्यसभित्र मौरी परिवार हाली, नियन्त्रणमा लिएपछि, उनीहरुलाई हानी पूयाउने कीरा माकुरा एवं चरा चुरुडीबाट बचाउने र दिनहु जस्तो रेखदेख गर्ने कार्य मौरीपालकको हो । मौरीले यथावत कार्य शुरु नगरेको, आवश्यक रश तथा पराग संकलन कार्य भएको छ छैन, हेर्ने र कर्मी मौरी संख्या बढेको छ छैन जाँचने खास काम हो । दिनभर उनीहरु काम गरेपछि राती बाकस बन्द गरी हाइबस्टुलको खट्टामा पानीको भाँडा राखी विहान बाकस खोलीदीने प्रमूख कार्य हो। मौरीलाई सधै आहाराको बन्दोबस्तो गर्नु पर्दछ । आषाढ, श्रावण भाद्रमा प्राय फलफुल हुदैन र सधै रस प्रयाप्त मात्रमा हुदैन। त्यस्तो अवस्थामा कृतिम भोजन को व्यवस्था मौरी पालकले गर्नु पर्ने हुन्छ ।

मह उत्पादन प्रकृया

महको चाका संकलन

मौरीको घारबाट करिब ३३ महिनामा मौरीले मह तयार गर्छ । तर यसरी मह तयार गर्न लाग्ने समय, वरीपरी भएको फुलको पर्याप्तको आधारमा कम बढी पनि हुन सक्छ ।

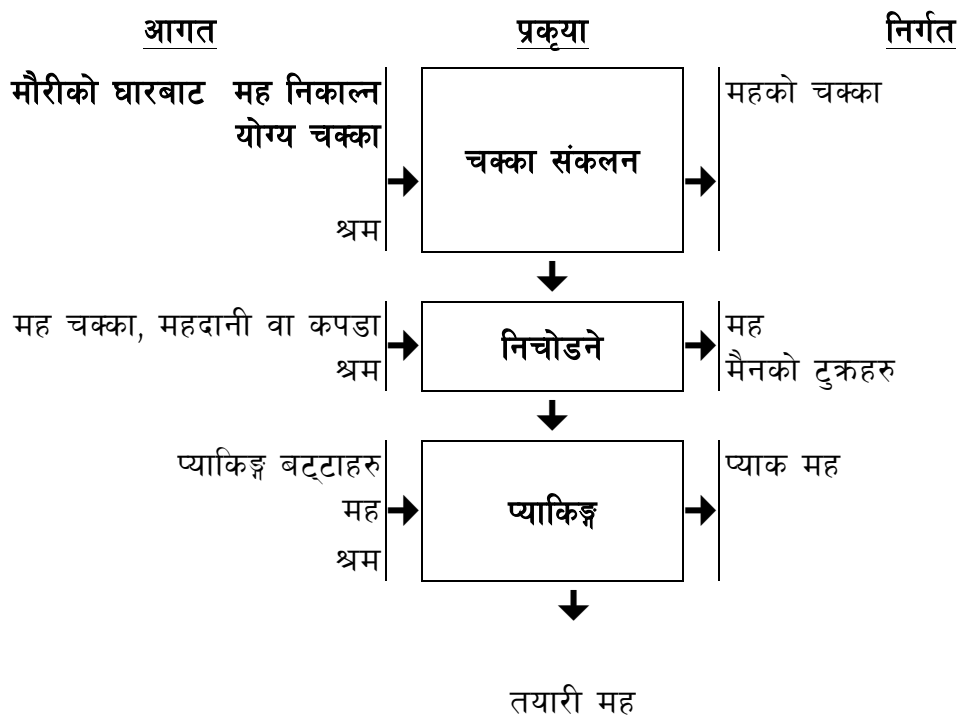
मह उत्पादन

यसरी संकलन गरेको चाकालाई महदानी वा सफा कपडाले निचोरेर मह तयार निकालिन्छ।

प्याकिङ्ग

यसरी तयार भएको तरल अवस्थाको महलाई आवश्यकता अनुसारको जासमा प्याक गरी विक्रि वितरण गरिन्छ ।

२. मह उत्पादन प्रकृया प्रवाह

वातावरणीय पक्ष

प्रदुषणको किसिम

प्रस्तुत उद्योगबाट खास गरी निम्नानुसारको खेर पदार्थको निस्काशन वा प्रदुषणबाट वातावरणमा असर पार्न सक्ने देखिन्छ ।

सि.नं.	प्रदुषणको किसिम	निश्कासन हुने बस्तुहरु
१	ठोस खेर पदार्थ	मह निकाल्ने क्रममा महको भोल तथा मैनको टुक्राहरु र धुलो ठोस खेरको रुपमा निस्कन्छ
२	तरल खेर पदार्थ	सरसफाई गर्न प्रयोग भएको पानी
३	ध्वनी प्रदुषण	महदानी प्रयोग गरी मह निकाल्दा केही मात्रमा ध्वनी उत्पन्न हुने हुन्छ ।
४	वायु प्रदुषण	गन्ध आउदैन

रोकथामका उपायहरु:

सि.नं.	प्रदुषणको किसिम	रोकथामका उपायहरु
१	ठोस खेर पदार्थ	मैनको टुक्रा तथा धूलो स्क्राप भेण्डरलाई विक्री गर्न सकिन्छ
२	तरल खेर पदार्थ	महदानी सफा गर्दा केही मात्रमा तरल खेर पदार्थ निस्कन्छ ।
३	ध्वनी प्रदुषण	उत्पादनको क्रममा निस्कने आवाजबाट वातावरणमा पर्न सक्ने प्रभावलाई न्यूनीकरण गर्न निम्नानुसारको व्यवस्था गर्नुपर्ने हुन्छ । <ul style="list-style-type: none">➤ मेशिन जडान गर्दा फाउण्डेशन मजबुत गरी कम्पन कम गर्नु पर्छ ।➤ मेशिनमा ग्रीज लुब्रिकेन्टहरु लगाइ आवाज कम गर्नु पर्छ ।➤ कामदारहरुलाई एअर प्लग र अन्य सुरक्षात्मक उपकरणहरु को व्यवस्था गर्नु पर्छ ।➤ ध्वनी प्रदुषणका कारक मेशिनहरुलाई सेड भित्रमात्र संचालन गर्नु पर्छ ।
४	वायु प्रदुषण	गन्ध आउदैन

सरसफाई

सरसफाई:

- Good House Keeping Practice अपनाउनु पर्छ ।
- सकेसम्म मैनको टुक्राहरु तथा मह भईमा छरिनबाट रोक्नु पर्छ ।
- सरसफाइमा प्रयोग गरिने पानी सके सम्म कम गर्नु पर्छ ।

कामदारहरुको स्वास्थ्य र सुरक्षा

कामदारहरुलाई आवश्यक मात्रामा र समय समयमा मास्क, पजां, एप्रोन तथा टोपी दिनुपर्छ । कामदारहरुलाई काम गर्ने मेसिन र प्रकृयाबारे जानकारी समय समयमा गराउनु पर्छ । कामदारहरुको स्वास्थ्य परीक्षण वर्षमा कम्तीमा एक पटक गराउनु पर्छ । आवश्यक मात्रामा प्राथमिक उपचारका सामग्रीहरु उत्पादन स्थलमा हरसमय राख्नु पर्दछ ।

ध्वनी प्रदुषण:

मेशिन जडान गर्दा फाउण्डेशन मजबुत गर्नु पर्छ । जसले गर्दा मेशिन सचालन गर्दा कम्पन्त कम हुन्छ । मेसिनमा ग्रीज लुब्रिकेन्टहरु लगाइने छ जसले गर्दा कम आवाज निस्कन्छ । कामदारहरुलाई एअर प्लग र अन्य सुरक्षात्मक उपकरणहरु को व्यवस्था गर्नु पर्छ ।

ट्रेनिङ्ग:

कामदारहरुलाई आवश्यकता अनुसारको कामको तालिमको व्यवस्था गर्नु पर्छ ।

अग्नी तथा विद्युतिय आकस्मिक घटना:

अग्नी नियन्त्रण गर्न अग्नि निवारक सिलिण्डर कारखानामा राख्न प्राथमिकता दिनु पर्छ । विद्युतिय तार जडानमा विषेश होसियारी अपनाउनु पर्छ ।

विशेष ध्यान दिनु पर्ने:

(क) मेसिन औजारको गुणस्तर

यो खाद्य पदार्थ भएको र यो बनाउन प्रयोग हुने सामान, मेसिन, पाइपहरु उचित गुणस्तरका नभएर दुषित(उचित धातुबाट नबनेका, खिया लोकोका) हुन सक्छन् । सो कारणले तयारी सामानको गुणस्तर विग्रने तथा तयारी सामान स्वस्थ बढ्क नुहने हुन्छ । यसबाट ग्राहकहरु असन्तुष्ट हुने र विक्री समेत कम हुन सक्छ । यसकारण उद्योगमा प्रयोग हुने मेसिन, औजारहरु खाद्य पदार्थको लागि प्रयोग हुने स्तरको स्टेनलेस स्टिल (फुड ग्रेड क्वालिटीको धातु)बाट बनेको हुनुपर्छ । तिनका सरसफाई नियमित रुपमा कार्य शुरु गर्नु भन्दा पहिले र कार्य समाप्त भएपछि राम्रोसँग सफा गर्नु पर्दछ ।

(ख) व्यक्तिगत सरसफाई

यो खाद्य पदार्थ भएको र उत्पादन कार्यमा संलग्न/कर्मचारीहरु अस्वस्थ वा सरुवा रोग लागेका भए तिनका माध्यमबाट तयारी वस्तुमा र सोबाट प्रयोग कर्तामा सरुवा रोग सर्न सक्ने भएकोले कामदार कर्मचारीको स्वास्थ्य प्रति धेरै चनाखो हुनु पर्दछ । उत्पादनमा संलग्न हुने कामदार कर्मचारीहरुको नियमित स्वास्थ्य परिक्षण र तिनले आवश्यक टिका (खोप) लिएको हुनु पर्दछ । काम शुरु गर्नु भन्दा पहिला र दिसा पिसाव गरी सकेपछि अनिवार्य रुपले हाँत सावुन पानीले धुने तथा पञ्जा, हेयर कभर, मास्क, एप्रोनहरु लगाएर मात्र काममा लगाउनु पर्दछ । कुनै पनि उत्पादन प्रक्रियामा संलग्न कर्मचारीहरुलाई रुघा खोकी, सरुवा रोग र घाउँ लागेको भए त्यस्ता कर्मचारीलाई उत्पादन प्रक्रियामा संलग्न गराउनु हुँदैन ।

५. मौरी पालन तथा मह प्रशोधन गर्ने उद्योग सम्बन्धी Pictorial Views हरु

मौरी पालन तथा मह प्रशोधनका केही तस्वीरहरु

औद्योगिक स्किम

मौरी पालन तथा मह प्रशोधन

वार्षिक ४००० केजी मह ४०० केजी मैन र १०० मौरी घार उत्पादन गर्ने
ग्रामिण क्षेत्र
दैनिक ८ घण्टा. वार्षिक ३०० दिन

१ परियोजनाको नाम

२ वार्षिक उत्पादन क्षमता

३ कारखाना स्थापना हुने स्थान

४ वार्षिक काम गर्ने समय

५ कुल पूँजी लागनी

क) चालु पूँजी

४०९,७०४।२०

ख) स्थिर पूँजी

५,९७९,७००।००

६,३८९,४०४।२०

६ वित्तिय संस्थाबाट ऋण

क) दिर्घकालिन ऋण

३,५८७,८२०।००

ख) अल्पकालिन ऋण

२,४५८,२२।५२

३,८३६,०४१।५२

७ मुनाफाको प्रतिफल प्रतिशतमा

क) कुल पूँजी लागनीमा

१६

१६

८ पार विन्दु

क) प्रतिशतमा

५८

ख) मूल्यमा

१,९०३,७२४।५३

९ मुनाफा

क) वार्षिक आमदानी

३,३१०,०००।००

ख) वार्षिक खर्च

२,२६९,५३९।२५

१,०४०,४६०।७५

१० रोजगारी

जनामा

९

मौरी पालन तथा मह प्रशोधन

ग्रामिण क्षेत्र

औद्योगिक स्कीम

स्थिर पूँजी विवरण	परिमाण	एकाई	दर	जम्मा	३,५२०,०००।००
१ जग्गा ४ रोपनी	४	रोपनी	८०००००	३,२००.०००।००	
जग्गा विकास	१०	प्रतिशत		३२०.०००।००	

२ निर्माण	परिमाण	एकाई	दर	जम्मा	२,०१६,०००।००
क) कारखाना (सेड) बर्गफ	१२००	बर्ग फिट	८००	९६०.०००।००	
ख) गोदाम घर	६००	बर्ग फिट	१०००	६००.०००।००	
ग) कार्यालय घर	३००	बर्ग फिट	१२००	३६०.०००।००	
घ) विद्युतिकरण तथा स्यनाटरी				९६.०००।००	

३ मेशिन औजार	परिमाण	एकाई	दर	जम्मा	२४३,७००।००
क) हनी स्क्टाटर	१	थान	६५,०००।००	६५,०००।००	
ख) स्वार्म ब्याग	५	थान	१,०००।००	५,०००।००	
ग) मौरीको काम गर्न हाते ज्यावल	७	थान	१,०००।००	७,०००।००	
घ) मौरी विसाउने बाक्स	७	थान	१,०००।००	७,०००।००	
ङ) धुवा दिने ब्लोअर	२	थान	१,०००।००	२,०००।००	
च) छाउको छोप्नी जाली	२	थान	१,०००।००	२,०००।००	
छ) पंजा, जूता आदी	२	थान	१,०००।००	२,०००।००	
ज) हाइज स्टुल	१२	थान	७००।००	८,४००।००	
झ) मौरी पर्दा	१२	थान	९००।००	१०,८००।००	
ञ) रानी पिंजडा. द्वार	१२	थान	२,०००।००	२४,०००।००	
ट) भाले खोर. डमी बोर्ड	१२	थान	१,०००।००	१२,०००।००	
ठ) आल्मोनियमको डेक्की	१२	थान	२,५००।००	३०,०००।००	
ड) ढक तराजू	२	थान	८,७५०।००	१७,५००।००	
ढ) पानी तताउने भाडा	३	थान	५,२५०।००	१५,७५०।००	
ण) ग्यास स्टोभ	१	थान	५,२५०।००	५,२५०।००	
त) विविध				३०,०००।००	

४ फर्निचर तथा फिक्चर अफिस इकुपमेन्ट	१००,०००।००
५ उद्योग लगानी हुनु पुर्व खर्च	५०,०००।००
६ तथा उद्योग संचालन हुन अघिको खर्च	५०,०००।००

८ कुल स्थिर पूँजी ५,९७९,७००।००

चालु पूँजी विवरण	परिमाण	एकाइ	जम्मा
क) कच्चा माल मौज्दात	४५	दिन	३९,७४०।००
ख) प्रशोधनमा रहने	३०	दिन	३९,३६४।००
ग) तैयारी माल मौज्दात	३०	दिन	९७३,२९७।००
घ) उद्योगो विरक्ति दिन	३०	दिन	९७३,२९७।००
चालु पूँजी लगानी			४०९,७०४।२०

क) कुल पूँजी लगानी	६,३८९,४०४।२०
ख) कुल स्थिर पूँजी लगानी	५,९७९,७००।००
ग) कुल चालु पूँजी लगानी	४०९,७०४।२०

वार्षिक उत्पादन खर्च
स्थिर खर्च

१ ब्रान्स कट्टी	परिमाण	एकाई	दर	जम्मा
क) भवन	२,०९६,०००।००	प्रतिशत	५	९००,८००।००
ख) मेसिन औजार	२,४३,७००।००	प्रतिशत	१०	२४,३७०।००
ग) फर्निचर फिक्चर	९००,०००।००	प्रतिशत	२०	२०,०००।००

२ विमा १ प्रतिशतले (स्थिर मुल्यमा जग्गाको मुल्य बाहेक) २४,५९७।००

३ ब्याज दिर्घकालिन ऋण	परिमाण	एकाई	दर	जम्मा
	३,५८७,८२०।००	प्रतिशत	१०	३५८,७८२।००

४ अप्रत्यक्ष कर्मचारी	परिमाण	एकाई	दर	जम्मा
क) ब्यबस्थापक	१	जना	२५०००	३००,०००।००
ख) लेखापाल कम सेल्सम्यान	१	जना	९६०००	९९२,०००।००
घ) पाले पियन	२	जना	१००००	२४०,०००।००

४

५ कार्यालय खर्च १,५३,८००।००

क) मसलन्द छुपाई अफिस समान	१,५०,०००।००
ख) भत्ता परिवहन	५०,०००।००
ग) मर्मत संभार	२५,०००।००
घ) दस्तुर महशुल	२०,०००।००
ङ) भैपरी तथा अन्य	३०,०००।००
च) स्थिर विजुली खर्च ५ केभीए	१३,८००।००

६ लेखा परिक्षण ५,०००।००

७ कुल स्थिर खर्च १,४९९,३४९।००

चल खर्च विवरण

द	कच्चा माल	परिमाण	एकाई	दर	जम्मा	२११,६००।००
क)	चिनी सखर	६००	केजी	८०।००	४८,०००।००	
ख)	प्याकिड मेटररियल	२०	केजी	४००।००	८,०००।००	
ग)	प्लास्टिक कन्टेनर	१८००	वटा	४०।००	७२,०००।००	
घ)	लेबल आदी	३८०	केजी	२२०।००	८३,६००।००	

९	प्रत्यक्ष कामदार	परिमाण	एकाई	दर	जम्मा	५०४,०००।००
क)	सुपरभाइजर	१	जना	१४,०००।००	१६,०००।००	
ख)	दक्ष कामदार	१	जना	१२,०००।००	१४,०००।००	
ग)	अर्धदक्ष कामदार	३	जना	१०,०००।००	३६,०००।००	

५

१० उत्पादन तथा अन्य खर्च १०२,०००।००

क)	विद्युत महशुल	५	केभिए	१२।५	५४,०००।००
ख)	लुब्रिकेन्ट, डिजेल, आदी				३,०००।००
ग)	मर्मत सम्भार				१०,०००।००
घ)	जगेडा पार्ट पूर्जा आदी				१५,०००।००
ङ)	अन्य				२०,०००।००

११	ब्याज अल्पकालिन ऋण	परिमाण	एकाई	दर	जम्मा	२४,५८२।२५
		२४५,८२२।५२	प्रतिशत	१०	२४,५८२।२५	

१२ कुल चल खर्च ८४२,९८२।२५

१३ कुल वार्षिक उत्पादन खर्च २,२६१,५३१।२५

	आम्दानी विक्री विवरण	परिमाण	एकाई	दर	जम्मा	३,३१०,०००।००
क)	मह	४०००	केजी	७००	२,८००,०००	
ख)	मैन	४००	केजी	४००	१६,०००	
ग)	मौरी परिवार	१००	केजी	३५००	३,५००	

मूनाफा

वार्षिक बिक्रीबाट आम्दानी

वार्षिक उत्पादन खर्च

१,०४८,४६८।७५

३,३१०,०००।००

२,२६१,५३१।२५

वित्तीय विश्लेषण भूलक

पार विन्दु

पार विन्दु	प्रतिशतमा	५८
पार विन्दु मूल्यमा		१,९०३,७२४।५३
कच्चा पदार्थको मूल्य १० प्रतिशत बढेमा		
कच्चाभालको मूल्य		२३२,७६०।००
कुल चल खर्च		८६३,३४२।२५
कुल स्थिर खर्च		१,४१९,३४९।००
विक्रीबाट आम्दानी		३,३१०,०००।००
पार विन्दु	प्रतिशतमा	५८

पार विन्दु कच्चा पदार्थको मूल्य १० प्रतिशत घटेमा

कच्चाभालको मूल्य		१९०,४४०।००
कुल चल खर्च		८२१,०२२।२५
कुल स्थिर खर्च		१,४१९,३४९।००
विक्रीबाट आम्दानी		३,३१०,०००।००
पार विन्दु	प्रतिशतमा	५७

प्रतिफल विश्लेषण

लगानीको प्रतिफल	प्रतिशतमा	१६
स्वलगानीको प्रतिफल	प्रतिशतमा	४१

नगद प्रवाह विश्लेषण

	वार्षिक उत्पादन	
वर्ष	क्षमता	विक्रीबाट आम्दानी रु मा
१ वर्ष	५०	१,६५५,०००।००
२ वर्ष	६०	१,९८६,०००।००
३ वर्ष	७०	२,३१७,०००।००
४ वर्ष	८०	२,६४८,०००।००
५ वर्ष	९०	२,९७९,०००।००